

וצריך לדעת עוד, ר' איצליה אומר - אדם חי בעוה"ז, ואחרי המאה ועשרים הוא כבר לא מכיר את הקב"ה, זה הנהגה אחרת. פה בעולם הזה זה עולם של רחמים, כל זמן שיהודי עוד יכול לעשות תשובה הקב"ה מאריך אף, בא, תתקרב, בצורה כזו או אחרת, "כי לא אחפוץ במות המת כי אם בשובו מדרכו וחייה", הקב"ה עושה כל טצדקי כדי שתוכל לחזור בתשובה. אבל כשמגיעים לעולם האמת - כבר אי אפשר לתקן, שמה מידת הדין שולטת. וידועים הדברים שכתובים בספרים הקדושים - אין לתאר ואין לשער... כביכול זה הקב"ה אחר בהנהגתו לבריותיו.

הקב"ה של עד יום כיפור, ויום אחרי יום כיפור - זה כביכול הקב"ה אחר! הנהגה שונה לגמרי היום הוא בא אלינו, היום הוא מתחנן, הוא מבקש, היום הוא הופך את העולם בשבילנו, בהימצאו, בהיותו קרוב, מה לא? ... אבל אחרי יום כיפור - זה הנהגה אחרת, הוא כבר לא כ"כ קרוב, צריך לחפש אותו, ואז קשה עשרת מונים, כי כבר נגזר דין.. היום זה הקב"ה שכולו רחמים! וזה מבהיל, כלפיו חטאנו, כלפיו עווינו, והוא בא אלינו, ומבקש אני רוצה לעזור לכם, בואו אלי, אתם בנים שלי, ואני רוצה רק בטובתכם, וכשעובר יום כיפור - זה נראה שזה דלא אותו בורא עולם כביכול, וכ"כ חבל לא לנצל את הימים האלו, אין לך דבר גרוע מזה.

עזיבת החטא וקבלה לעתיד - לחשוב לפני כל מעשה

בספר מכתבי התעוררות להגר"ח גריינימן זצ"ל (חלק ב') מובא שני מכתבים קצרים, שהם אוצרות ממש. במכתב הראשון הוא מסביר מהו מתייצב על דרך טוב, והביא את הכתר ראש, להגאון ר' חיים מואלוז'ין שאומר שמעיקר דינא דגמי' - נקל לצאת ידי תשובה, כי עזיבת החטא וקבלה לעתיד - זה עיקר התשובה, ומרירות הלב - זה רק ליתר שאת. ור' חיים אומר, אדם רוצה להתייצב על דרך טוב, צריך פשוט לחשוב לפני כל דבר שאני הולך לעשות האם הקב"ה רוצה את זה או לא. אני הולך לדבר, תחשוב, אם זה דיבור נקי - תדבר, ואם יש בזה לשון הרע או דברים אחרים לא טובים - אז אני לא מדבר, בכל מעשה לחשב האם השו"ע מסכים עם זה. כולם באו לשאול עצות מהחזו"א, והחזו"א כותב שגם הוא היה מתייעץ - בכל תנועה להתייעץ עם השולחן ערוך האם אני עושה את רצון ה'. ואמנם בהתחלה זה נראה קשה, אבל כשמתרגלים - זה מהלך החיים, לחשוב לפני כל פעולה שעושים, ולא להיות מבוהלים, ואם במעשה מסוים יכול להיות שיהיה בו חטא - אני עוזב אותו.

במכתב השני הוא כותב וזה כ"כ אמיתי, יש שחושבים שבעל תשובה זה להיות בלי מצב רוח, מדוכא, ועצוב על כל מעשיו הנוראים, עולמו חשך בעדו. ואומר ר' חיים בעל תשובה זה לא

הקב"ה קורא בגעגועים - שובה ישראל

אנחנו נמצאים כעת בעיצומם של עשרת ימי תשובה. השבת נקראת שבת שובה. "שובה ישראל עד ה' אלוקיך כי כשלת בעוונך". חז"ל אומרים במדרש, אמר לו הקב"ה לראובן, ראובן, אתה פתחת בתשובה תחילה, חייד שבן בנך הושע פותח ואומר "שובה ישראל עד ה' אלוקיך". ושואל הגאון ר' יצחק בלאזר זצ"ל וכי עד הושע לא ידענו את החידוש של תשובה?! הרי רבינו יונה פותח דבריו 'והתבאר בתורה' וקראנו בשבוע שעבר 'ושבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו', דהיינו שאנחנו כבר יודעים על תשובה, אז מה החידוש בהושע? ומבאר ר' איצליה, שפה לא מדובר על חיוב של תשובה, או על מצוות תשובה, מדובר כאן על געגועים של אבא לבן. ובדרך דוגמא, ילד מתחתו, ונוסע לגור באמריקה, ככל שעובר הזמן אביו מתגעגע יותר ויותר עד שכעבור חצי שנה אומר האבא אני כבר לא יכול, בא אלי בחזרה. אם הבן אומר - אבא, אני רוצה לבוא אבל אין לי דמי נסיעה, האבא אומר אני ישלם לך! אומר הקב"ה, שובה ישראל, בא אלי, אני מתגעגע אליך! אתה בן שלי, ואני אוהב אותך, שובה! ואומר ר' איצליה הקב"ה מדבר כדבר אב אל בן, בחיבה ובגעגועים, שובו אלי בחזרה. וכשהיהודי אומר - אין לי עם מה לבוא, אז הקב"ה משלם לך את דמי הנסיעה, בהימצאו, בהיותו קרוב, וכמו שכתוב בספרים שתמיד צריך איתערותא דלתתא כדי לעורר את האיתערותא דלעילא אבל בימים האלו - הקב"ה מעורר רחמיו תחילה, בהימצאו, ובהיותו קרוב, הוא מתגעגע אלינו ואוהב אותנו.

והמהר"י מינץ (בדרשה ג' בהג"ה) כותב 'ואין לך מרידה גדולה מזו שהאדון מבקש ממך שתשוב אליו, ותתחרט על מעשיך, והוא עומד במריו'. בימים הללו הכל מותהפך, הוא בא אליך, הוא מתחנן והוא מבקש מתוך געגועים, בא אלי, ובמקום שאנחנו נעשה את עיקר העבודה הוא בא אליך בהיותו קרוב ומבקש שתשוב אליו, ומי שכעת לא חוזר עודנו במריו והינו ברעתו, וזה מרידה בכבוד שמים.

לא לעשות תשובה זה חטא עצום

וישנה קושיא מפורסמת, כתוב ברמב"ם (תשובה ג, ג) שבינוניים תלויים ועומדים, אם עשה תשובה - נחתם לחיים ואם לאו - נחתם למיתה. ושואלים, הרי בינוני הוא מחצה על מחצה, א"כ שיעשה עוד מצוה אחת ויכריע את הכף ולמה צריך את התשובה.

ואומר ר' איצליה, שכלפי העבירה החמורה שאתה נמנע מתשובה בימים כאלו לא יעזור כמה מצוות שתעשה. הקב"ה כל כך יוצא לקראתך בכאלו תחנונים, מה הוא לא עושה, הכל בשביל שיהיה לך קל, ואם אתה עדיין לא אכפת לך מכלום, ולא שומע כלום, מול כזו עבירה - אין אף זכות שיכולה להגן, ולכן הברירה אחת היא - לחזור בתשובה.

להיות עצוב כל היום, זה לא נכון. אנחנו יודעים שהבעל תשובה הגדול כיום זה ר' אורי זוהר, וכמה נחמד לדבר איתו, כמה הוא נעים, כמה הוא חביב הרבה יותר מכל אחד אחר.

מספרים על הרב שך שהיה לו זמן מסויים ביום שהוא היה עושה בו חשבון הנפש. ובאותו הזמן הוא העביר על כל דבר חשבון מדוקדק, אבל ברגע שנגמר אותו הזמן - הוא בן אדם אחר, עכשיו צריך להיות עבדו את ה' בשמחה! אין ענין להיות מדוכא, אמנם יש ענין של תשובה וחרטה, נכון. אבל בסך הכל ברוך ה' אני זוכה להיות עבד ה', ומברך כל יום שלא עשני גוי, שלא עשני עבד, אני בן תורה, לומד תורה, אני מודה לקב"ה על כל יום! נכון שיש זמן שבו אדם צריך להקציב לעצמו שבו עושים תשובה וחשבון הנפש, אבל במשך כל היום - עבדו את ה' בשמחה.

התביעה היא להיכן יכולת להגיע

וישנה איזו טעות שיש אנשים שחושבים אמנם נכון שיש לי בעיה פה ובעיה שם, אבל מה רוצים ממני, וכי אני הפושע הגדול? וכי אני עושה פשעים כ"כ גדולים. מה תובעים ממני.

ונקדים בסיפור, פעם הגי"ר אליקים שלזינגר (ראש ישיבת הרמ"ה בלונדון) שאל את החזו"א אם הוא יודע שהוא גדול הדור, ואמר יכול להיות. אז למה הרב לא בא לידי גאווה? אמר לו החזו"א עם מה יש לי להתגאות, הקב"ה נתן לי כוחות וכי אני עשיתי משהו, יכול להיות שאם הוא היה נותן את זה למישהו אחר הוא היה הרבה יותר ממני. וסיפרו את זה למרן ראש הישיבה זיע"א, והוא כל כך נהנה מזה, והוא היה חוזר על זה, הקב"ה נתן את הכוחות! ויתכן ואחר היה מצליח יותר, אז במה להתגאות.

אדם צריך לדעת שהתביעה היא לא מה עשית, אלא מה יכולת להיות, לא תובעים מכל אחד אותו הדבר, ונצייר לעצמנו דוגמא, החזו"א כותב באיגרת, 'לא זכיתי לשום עונג מתענוגי החיים זולתי חולי הגוף ושבירתו' נתאר לעצמנו אילו החזון אי"ש היה נכנע למצב שלו, הוא היה נשאר רב בית כנסת באיזו עיירה, ובעל חסד גדול. היה בא לשמים והיו תובעים אותו הרגת את גדול הדור! הרגת את החזון אי"ש! [וצריך לדעת שאנחנו בכלל לא יודעים מה זה חזו"א, אצל מרן רה"י והרב שך הוא היה משהו אחר, הוא הפך את העולם, הגאון ר' בצלאל זולטי אמר עליו שהוא החליף את הספרים בעולם הישיבות, פעם בן תורה ידע שיושבים על רמב"ם קשה כל הלילה והיום יושבים על שולחן ערוך קשה... הוא ביקש יראת שמים, עבודה, ושלמות וב"ה הוא זכה, הוא הפך את העולם!] החזו"א ניצל את הכוחות שלו ואז הוא נהיה גדול הדור, וכך מספרים על הנצי"ב. בחור חושב מה עשיתי בס"ה, אבל לא זו התביעה, התביעה היא מה יכלת להיות! וכ"א יכול להתרומם הרבה יותר ממה שהוא חושב, כל אחד ללא יוצא מן הכלל! ולא צריך על זה הרבה סיפורים, הקב"ה נותן כוחות, ויש לך אפשרויות, אם היית לומד ומנצל את הזמן היית יכול להיות משהו אחר, להיות מוכה הרבים גדול, וכל העולם היה נראה אחרת.

מספרים על א' מתושבי ארה"ב שבא למשיג ר' יחזקאל לוינשטיין, והוא שאל אותו על א' מהתלמידים בישיבה מה איתו, ואמר לו, הוא מסודר, יש לו שלושה ילדים ויש לו דירה עם שלשה חדרים, חדר לכל ילד. אמר לו, וכי זה נקרא מסודר?! זה הבעיה האם יש חדר לכל ילד או שלשה בחדר?! אנחנו חושבים שאנחנו בסדר, לומדים פה קצת,

ופה קצת, אבל התביעה היא מה יכולת להיות, וזו תביעה נוראה, כי באמת כל אחד יכול להיות הרבה יותר ממה שהוא חושב.

רבינו יונה מביא מדרש, משל למלך שהיתה לו שדה ואמר לעבדים שלו תביאו לי שלשים כור, והם עבדו והצליחו להביא רק חמשה כורים, ושאל אותם, הרי סיכמנו על שלשים, אמרו לו שדה זו של זיבורית היא, והתפייס. כך הקב"ה בא ומבקש מאיתנו שלשים כורים, ואנו אומרים לו שזה זיבורית, וזה מה שכתוב 'כי הוא ידע יצרנו'. והשאלה היא, מה הדמיון במשל - המלך לא ידע שהיא שדה זיבורית ולכן ביקש שלשים, אבל פה הקב"ה יודע מראש מה אנחנו, אז למה הוא מבקש שלשים? והתירוץ - אומר ר' יחזקאל לוינשטיין אנחנו יכולים להגיע לשלשים כורים, אין אחד שלא יכול, ומי שמתאמץ - ולא צריך יותר מהכוחות שלו, מי שמתאמץ - מגיע! אלא שהקב"ה מתחשב וכשיהודי צריך להשקיע יותר הוא לא רואה את זה כמרידה והוא מתחשב בזה, אבל אין אחד שלא יכול להגיע, וכבר היו הרבה סיפורים על אנשים שבכלל לא האמינו שהם יכולים והם הפכו עולמות. כל אחד יכול להגיע לשלשים כורים ועל זה תובעים אותו, וממילא אין טעם להיאחז במעשה כזה או אחר, צריך פשוט להשקיע.

אל תקבור את גדול הדור הבא...

דבר נוסף, שהגאון ר' אביעזר פילץ שליט"א מעורר על זה לפחות פעם בשנה - בשבת זו שבת שובה, [וכהקדמה הגי"ר ראובן טרופ בנו של ר' נפתלי, למד חברותא עם הגאון ר' דב כהן (חמיו של הגר"י עדס שליט"א) ופעם אמר לו, אתה רואה בישיבת חברון הרבה עליונים, חלק גדול מהם עשה את השטייגן שלו משתי "זמנים" שבהם הוא למד בכל כוחו עד שקיבל מעמד בישיבה ואז הוא יכל כבר להירגע. וכמו אחד שרוצה להיות מליונר והוא עובד קשה עד שהוא מקבל את המליון ואז הוא נרגע, גם כאן - הוא רגוע, כבר יש לו עמדה, והוא נקרא בחור חשוב]. אומר הגי"ר אביעזר זה קורה לבחורים, וקורה אצל אברכים, ואף אצל ראשי ישיבות ואנשים גדולים, אבל צריך לדעת שהחיים הם שטייגן אחד ארוך שאינו פוסק, ומה שבו אדם יכול להשקיע - זה בלי סוף! וכל אלו שהשקיעו הגיעו בכלל לפסגות אחרים.

פעם הגאון ר' שלום שבדרון שאל את ר' לייב חסמן למה סלבודקא צריכה תמיד להגיד לא כמו כולם, ומספרים שלקח אותו ר' לייב לחצר של הישיבה ושאל אותו, מה אתה רואה פה, אמר חצר ובחורים הולכים... אמר לו אולי תסתכל יותר טוב, ותמה, ושאל מה המשגיח רואה פה, אמר לו בית קברות, ולתדהמתו הסביר אתה מכיר את פלוני, אם הוא היה לומד יותר טוב - הוא היה ראש ישיבה גדול, אז לא נקבר פה ראש ישיבה גדול! ואם בחור זה היה משקיע הוא היה מעורר גדול, אז פה נקבר המעורר, וזה - יכל להיות דיין גדול, אז זה בית קברות! אבל המשך ואמר, ר' שלום אתה צודק, זה לא בית קברות, כי בבית קברות - אדם נפטר בעל כרחו ואחרים קוברים אותו, אבל פה הוא קובר את עצמו! **אם בן אדם היה משקיע ומנצל את הכוחות - הוא באמת היה מגיע רחוק.** ולא מתוך לחץ, אלא עם נעימות וחשק, הוא היה עושה שטייגן, עוזר לאחרים, וכל העולם היה משתנה.

המשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין אמר פעם שלכל אחד יש חלק שבעבור הוא נברא, והחלק הזה - זה איפה שקשה לו. ויסוד הדברים כבר כתוב

בפי הגר"א ביונה שכולם גלגולים וכ"א בא לתקן את מה שהחסיר, ומהיכן ידע, לפי מה שהכי קשה לו. ופעם סיפר המשגיח ר' דב יפה שהיה א' מגדו"י שנפטר, ובחורים שאלו את הרב מפוניבו' אם ללכת להלויה, ואמר מי שרוצה - שילך, וכששאלו את המשגיח ר' יחזקאל אמר מי שלא רוצה - יכול ללכת. לא מי שמחפש לויות וחתונות ובר מצוות או סיומי הש"ס, אלא רק מי שהולך מצד כבוד התורה. והבחורים לא הבינו ושאלו מה עם כבוד התורה, אמר להם כבוד התורה לא מתחיל בלויות של אדם גדול. כבוד התורה מתחיל כשבאים לסדר בזמן, ולא מפריעים לאחרים לישון שיוכלו לקום בזמן, וכ"ש כאלו המאחרים לישון ויכולים לאחר זמן קריאת שמע, שם מתחיל כבוד התורה, אל תתחיל כבוד התורה עם לויות! יש כאלו שהבין אדם לחבירו שלהם מתחיל ונגמר בלרקוד בחתונות. (ויש חידוש גדול של ר' אלחנן בקובץ שיעורים (ב"ב פח, ב) לגבי מש"כ שבין אדם לחבירו מעכב את המחילה ביום כיפור, זה מעכב גם את המחילה של בין אדם למקום!)

אנחנו בני הישיבה זכינו לגדול בבית של מרן ראש הישיבה זיע"א, הוא תמיד היה מפחד מדברי הרמב"ם, שכתוב ברמב"ם "עת לעשות לה' הפרו תורתך", יש מצבים של עת לעשות לה' - גזירה רעה לעם ישראל רח"ל, אבל כל זמן שלומדים תורה - היא מגנא ומצלא, אז הקב"ה מסובב שיהיה הפרו תורתך ואז הוא יכול להביא את הגזירות הקשות. ולכן הרה"י תמיד פחד לפני בין הזמנים באומרו שכמעט כל האסונות שקרו לבני תורה צעירים - זה היה בימי בין הזמנים.

והנה כעת הקב"ה הביא עלינו מצב שיש בחורים שצריכים להיות בבידוד, ויש שחושבים שאפשר להקל ראש באוירה של הימים הנוראים, וזה הרי מפחיד! כעת הקב"ה שולח לנו מבחן האם אתה באמת אוהב אותי או לא, כאשר בחור לומד כשכולם לומדים ויש אוירה - זה עדיין לא ראייה שזה אלול אמיתי, נקודת המבחן היא כעת, כשהסדרים אינם במתכונת הרגילה, אם התגברת כעת - הצלחת, ולא - אתה מפסיד! ויש לך את הכוחות להצליח.

הראש ישיבה ר' יחזקאל סרנא היה מדבר בכל שנה לפני התקיעות על גדלות האדם. ובאותה שנה שנודע על השואה והחלו להסתגן בשורות האויב שכמעט ואין בית אשר אין שם מת, חשבו מה כבר אפשר לדבר על גדלות האדם, האדם נשחק, אדם ובהמה תושיע ה'... הם היו שוים אותו הדבר, מה אפשר לומר, והגר"י סרנא נעמד על הבימה עטוף בטלית ותוארו כמלאך ה' צבקות ואמר, מה נראה לכם חושב כעת היהודי ששוכב מתחת למנעל המסומרת של הנאצי ימח שמו, רבש"ע! לכל הפחות למות כמו יהודי ולהקבר כמו יהודי, עם שמע ישראל. מי שחושב ככה הוא לא התחיל להבין מהו הכח של יהודי! יהודי אומר כך לקב"ה, רבנו של עולם, חטאנו וכעת אנחנו משלמים את המחיר ומצדיקים את הדין, אבל דבר אחד, אני הרי גם בן שלך, ויחד עם כל שאר אחי אני מתפלל כעת את התפילה של קודם התקיעות "ידבר עמים תחתינו ולאומים תחת רגלינו", שנוכח לראות את הנאצי שוכב, והנעל שלי מעליו! זה כח של יהודי - **שגם כשהוא במצב נחות הוא מצדיק את הדין וביחד עם זה הוא עדיין זוכר את רום ערכו ומעלתו ומתוך זה הוא מבקש מהקב"ה שיושיעו.**

כאשר נשבו רוחות ההשכלה היו מוסדות של כלאים למחצה ולשליש, וניסו לצוד כמה בחורים והיו כמה קלי דעת שנפלו. ורצו בחורים

בסלבדקא לעשות הפגנה נגד אותם הבחורים בשביל שלא יפלו בחורים אחרים, ואמר על זה הסבא, לא צריך הפגנות, אני אתן כמה שיחות על גדלות האדם, לדעת כמה אדם הוא גדול וכמה ביכלתו להשיג, עד ששום בחור נורמלי לא יילך להתבזבז על כאלו דברים. אדם יכול כ"כ הרבה להעפיל, והקב"ה נותן לו את הכל בשביל לזכות!

אם תראה שאתה רוצה להשתנות עיצומו של יום מכפר

והנה יש מחלוקת רבי ורבנן, רבי אומר עיצומו של יום מכפר, ורבנן אומרים אין יום כיפור מכפר אלא עם התשובה, אז לפי רבנן, האם יש משהו מיוחד ביום כיפור? הרי תשובה זה בכל השנה! אבל הפשט הוא שגם לפי רבנן עיצומו של יום מכפר, רק שצריך גם תשובה.

היה בעבר בחור בישיבה שהתארס, ובא להזמין את מרה"י זיע"א לחתונה, ושאל את הרה"י בבדיחותא כתוב שחתן מוחלין לו על כל עוונותיו, לפי רבי זה גם בלי תשובה, או שצריך תשובה? ...

אמר לו הראש ישיבה, וכי בחינם מוחלים לחתן על עוונותיו, אלא הקב"ה רוצה לתת לבן אדם אפשרות להתחיל את הכל מחדש, רק שהחטאים מפריעים לו, אז הקב"ה מוחל לו על החטאים בכל פעם שיש לך הזדמנות להתחיל, כמו נישואין, או כשעולה לגדולה, אבל רק אם אתה רוצה להשתנות, אחרת למה למחול לך ולזה צריך תשובה שתראה שאתה רוצה להשתנות.

יום כיפור מכפר, אבל תתחיל מחדש! אם אתה לא בכיוון להשתנות מה הענין לכפר, ולכן אומרים רבנן שצריך תשובה, אבל כשיש תשובה - עיצומו של יום מכפר.

והרבה יותר, המשגיח ר' דב יפה זצ"ל מביא את המהר"ל מקוה ישראל ה', מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, אומר המהר"ל כמו שבמקוה - עצם ההימצאות בתוך המקוה מטהרת ולא צריך לעשות שום דבר, כך הדביקות של היהודי בקב"ה זה מה שמטהר אותו, וזה מה שמרומם אותו, כמה שאתה נמצא עם הבורא עולם יותר ויותר כך אתה זוכה להיטהר ולהתקדם איתו הלאה והלאה.

יעזוב רשע 'דרכו' - אל תחפש דרכים צדדיות

"יעזוב רשע דרכו" שואל החזון יחזקאל, מה הכוונה דרכו? (ונפרש ניקח דרך דוגמא, היה פקיד בבנק שהיה ממונה על הכספים, והיה גם מתנהג בחוצפה כלפי המנהל. יום אחד התברר שהוא מעל בכספים גדולים ורצו לפטר אותו, אמר להם אני מבטיח שיותר אני לא אתחצף למנהל... וכי זה הבעיה שלך?! גם את זה צריך לתקן אבל התביעה היא הרבה יותר גדולה! אתה מעלת, אתה גנבת איך תוכל להמשיך להיות ממונה על הכספים).

כל אדם יש לו תפקיד בבריאה, ותמיד הוא אוהב לנתב את עצמו לכיוונים צדדיים, יש לך תפקיד! יעזוב רשע **דרכו!** את הדרך שלך, זה מה שצריך לשנות.

הגה"צ ר' משה ברוך לוין, מירושלים, (הבן של ר' לייב טודרס המשגיח בעץ חיים) אמר לי פעם [אביו, או בשם הגאון ר' איסר זלמן מלצר] היצר הרע לא משכנע בן אדם לעשות עבירות, הוא נותן לו מצוות צדדיות, העיקר שיימנע מלעשות את התפקיד שלו, הוא בא לבן תורה ומסביר לו כמה חשובה מצות חסד, ושמתח חתן וכלה, ועוד כל מיני מצוות העיקר אל תלמד ואל תמלא את תפקידך.

הרב שך אמר - בן תורה צריך לחפש דבר אחד, האם הוא ממלא את תפקידו, לבא לסדרים, לסדר מוסר, ולשישי שבת, לא לחפש מצוות אחרות שאתה טוב בהם, עיקר הבעיה זה **דרכו!**
מביאים שהרב שך אמר בהלוייה של הגי"ר יונה ארנטרוי זצ"ל שיתחזקו לברך ברכת המזון מתוך סידור, ועכ"פ תתחיל לזוז, לא להישאר אדיש והבא ליטהר מסייעין בידו, אבל ודאי שהעיקר הוא, תבדוק מה התפקיד שלך! איך אתה ממלא את ייעודך בחיים.

אל תסתפק במעשה אחד - שלא תחמיץ הזדמנויות יקרות

וההרגשה כעת היא כמו בתדרוך האחרון שיש לחיילים בצבא לפני הקרב, דממת מוות ואוירה של אש, פחד אימים - זה חיים ומוות. כעת זה הרגעים האחרונים שלפני יום כיפור על כל גזירותיו, איך ייראה עולם התורה ועוד גזירות... והכל תלוי בידיים שלנו. רגע של מחשבה.

סיפר לי הגאון ר' זאב ברלין שליט"א (חתנא דבי נשיאה של מרן רה"י, ור"י גאון יעקב) על אביו שהיה מקורב למגיד הירושלמי ר' בן ציון ידלר, ופעם היתה גזירה של המדינה, ואמר ר' בן ציון לאביו ר' חיים ברלין, אנחנו צריכים לעשות השתדלות ולהיפגש עם בן צבי היום ומיד, שהיה בזמנו נשיא המדינה. וניסה ר' חיים להניאו, הרי בן צבי לא מכיר אותך, ולקבוע תור זה מינימום לעוד חודש, אבל ר' בן ציון אמר לו בתקיפות - יהודי עושה מה שהוא יכול! חשבונות - תשאיר לקב"ה. הוא צלצל לשליש (מזכיר), שואל השליש מי זה הרב ידלר, וכי הוא רב ראשי?! וחוף מזה, איך אתה מבקש פגישה להיום, אנשים ממתנינים חודש שלם, זו חוצפה! ואמר לו, תשאל את בן צבי בעצמו... והוא נבהל, והלך לשאול אותו, ואמר - מצויין, שיבא מיד, אני מחכה לו! והרב ידלר הגיע, ואמר לו הנשיא הרב ידלר, אני מחכה לך זמן רב, אני רוצה להגיד לך יישר כח! שמעתי את ההספד שלך, ומאוד נהנית, והסביר, שהיה מקרה בשכונת ימין משה שנהרג חייל שהיה מופקע מכל המצוות ומחלל שבת בפרהסיא, וביקשו מהרב ידלר שגר באיזור שיבא להספיד, וסירב, ואמרו לו שהוא חייב ואמר להם אתם תצטערו מזה בסוף, ולא היה איכפת להם, העיקר שיהיה כתוב בעיתון שהרב ידלר הספיד. אז הוא בא, ופתח בדברי הגמ' בעבודה זרה (יז, א) על ר' אלעזר בן דורדיא שעשה עבירות כל ימיו ובסוף חזר בתשובה שאמר אין הדבר תלוי אלא בי, הניח ראשו בין ברכיו וגעה בבכיה עד שיצתה נשמתו, יצתה בת קול ואמרה ר' אלעזר בן דורדיא מזומן הוא לחיי העולם הבא! בכה רבי, יש קונה עולמו בשעה אחת, ולא עוד אלא שקורין אותו רבי, שואל המהרש"א, למה רבי בכה, הרי זה חסד עצום! הוא היה דבוק בעבירה, ופעם אחת הוא עשה תשובה אמיתית, והוא כבר מזומן, וכמש"כ בתוס' בכתובות (קג, ב) מזומן - בלא דין ובלא יסורים, אז עליו לשמוח! ולמה הוא בכה?

אלא אמר ר' בן ציון, רבי אמר תראה ר' אלעזר, עשית מעשה אחד

מבהיל, שבעבורו זכית להיות מזומן לחיי העוה"ב, קנית את עולמך. אבל מכל השבעים שנה שאתה חי יש רק סיפור אחד יפה עליך, זה לא לבכות?!... בשביל זה בזבות את החיים, בא תראה כמה אפשר להשיג ברגע אחד, ותראה כמה רגעים הלכו לאיבוד, והמשיך ר' בן ציון, גם על הנפטר הזה אנחנו צריכים לבכות יחד, ועוד איך לבכות! עשית מעשה גדול, הגנת בגופך על יהודים, אבל למה מכל החיים יש עליך רק סיפור אחד, כמה צריך לבכות...

בספר קול דודי מביא ר' שלום שבדרון מהחיי אדם בהתעוררות לערב יום הכיפורים, שהביא משל מגדולי המגידים של אז. כתוב רשעים מלאים חרטות כרימון. ותמוה, הרי הם רשעים! והביא משל, וזה לא סתם דרשות, היה יהודי שהיה מפטם אוזים, וכשהגיע חבירו, הראה לו אוזים כחושות ואמר לו תבוא בעוד זמן ותראה מה ייצא מהם, כעבור ארבעה חודשים הביא לו עוף שמינה ומפוטמת היטב, ואמר לו שחטתי אותה לכבודך היום, היא מהאוזים הכחושות של אז. ותמה חבירו, וכי צריך ארבעה חודשים לשם כך, והרי די בפיטום של חודש אחד! אמר לו, אני מפטם חודש אחד עד שכבר אין להם מקום, ואז אני מרעיב אותם כמה ימים, ואז אני ממשיך לפטם, וכן הלאה, עד שהם נהיים מפוטמים ומשובחים היטב, וכעת תראה איזה טעם טוב יש להם.

אומר החיי אדם בשם המגיד, היצר הרע יודע שהבן אדם לא יכול להיות רק רע, אבל הוא רוצה להכשיל אותו, ולכן הוא נותן לו הרבה חרטות, וכך הוא מרעיב אותו, ואז הבן אדם נזכר פה עשיתי קצת תשובה, ושם התחרטתי, כעת אפשר לעשות עוד עבירות... הוא קנה אותך! והדברים מבהילים.

רבתי! לא צריך להיות שוטה, אפשר היום לזכות, יש קונה עולמו בשעה אחת, יום כיפור אחד משנה את כל החיים! עולם הזה, ועולם הבא, לא להסתמך על איזה חרטה אחת פה, ומעשה אחד שם, צריך בסך הכל לחשוב רגע לפני כל פעולה שאני הולך לעשות האם זה מה שה' רוצה אני עושה, ואם לא - אז לא, ואז נהיית עבד ה', נהיית בעל תשובה. ואז כל החיים אחרת, תראה שאתה באמת רוצה לדעת מה רצון ה' והבא ליטהר מסייעין בידו, זה לא קשה, אתה נהיה אדם אחר.

כעת הולכים לדין, כולנו מפחדים, אפשר כ"כ הרבה לזכות מצד אחד, ומצד שני אפשר לאבד כ"כ הרבה, נבקש מהקב"ה היום שנזכה באמת לחזור בתשובה שזהו אחד מהעשרים עיקרים של רבינו יונה, תפילה לזכות לעשות תשובה שלימה ושנזכה באמת לנצל את היום כיפור, והקב"ה יתן לכולנו כתיבה וחתומה טובה (כך אמר מרן רה"י, שגמר חתימה טובה - זה רק בנעילה, עד אז עוד כותבים). שנה שהקב"ה יעביר את כל הגזירות הרעות מן הארץ, תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה, שנזכה כולנו גם בגשמיות, וגם ברוחניות, ולהיות עבדי ה' נאמנים!

לעי"נ

הרבנית **ביילה הינדא טויב** ע"ה
א"יח להג"ר **יחזקאל** זצ"ל
ובתו של הגה"צ רבי **חיים טוורס הרשור** זצ"ל
נלב"ע כב אלול תשע"ח

תנצב"ה

לעי"נ

מרן הגאון הגדול ר' **אברהם יעקב**
בן הגה"ג ר' **שלמה זלמן זלניק** זצוקלה"ה
חבר מועצת גדולי התורה
נלב"ע כא' אלול תש"ע

תנצב"ה

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ע"מ שנוכל להמשיך בהפצת תורתו של מורינו המשגיח שליט"א, אנו זקוקים לעזרת הציבור

לתרומות והנצחות: 054-843-6282

לקבלת הגליון במייל: 4166058@gmail.com